

Zelfstandigheid publiekrechtelijk orgaan

B en W van een gemeente kunnen niet namens een muziekschool, die een zelfstandig publiekrechtelijk orgaan is, klagen.

– Advocatenwet art. 46 (6. tuchtprocesrecht)

Raad van Discipline Arnhem 9 oktober 2000
(mrs. Van der Hulst, Borkhuis, Bosma,
Breuning ten Cate en Knüppe)

Feiten

B en W van een gemeente, klager, verwijten mr. X dat hij zich met de behartiging van tegenstrijdige belangen heeft belast omdat hij zowel de belangen van een docente van de muziekschool in een arbeidsrechtelijk geschil met de muziekschool heeft behartigd als advies heeft uitgebracht aan de muziekschool over de opheffing van de muziekschool. Voor dat laatste advies heeft het dagelijks bestuur van de muziekschool zich tot mr. X gewend toen de muziekschool er al mee bekend was dat mr. X de belangen van de docente in het arbeidsgeschil behartigde en namens haar een bezwaarschrift had ingediend tegen een voorgenomen besluit om haar te ontslaan.

Overwegingen van de raad

Klager kan niet vereenzelvigd worden met de muziekschool. De muziekschool is een zelfstandig publiekrechtelijk orgaan, dat niet wezenlijk verschilt van een besloten vennootschap of een naamloze vennootschap, zodat voor de verhoudingen binnen het dagelijks bestuur van een publiekrechtelijk orgaan aansluiting gezocht kan worden bij de verhoudingen binnen het bestuur van een vennootschap. Ook een minderheidsaandeelhouder heeft financiële belangen binnen de vennootschap en zal zich moeten neerleggen bij meerderheidsbesluiten van het bestuur van de vennootschap zonder daartegen zelf iets te kunnen ondernemen. Dit betekent dat slechts het dagelijks bestuur bezwaar zou kunnen maken tegen de verweten handelwijze, hetgeen het dagelijks bestuur niet heeft gedaan. De raad beoordeelt klager derhalve bij gebrek aan voldoende belang niet ontvankelijk in zijn klacht.

Volgt

Niet-ontvankelijkverklaring van klager.

Verrekenen alleen met instemming cliënt

Verrekening van geïncasseerde gelden met een openstaande declaratie mag alleen plaatsvinden met instemming van de cliënt. De advocaat dient een specificatie van zijn declaratie te verstrekken wanneer daarom wordt gevraagd.

– Advocatenwet art. 46 (1.4.3.1. financiële verhouding)
– Gedragsregels 27, 28

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch 23 oktober 2000
(mrs. Mertens-Steeghs, Martens,
Lucassen, Paulussen en Van Dooren)

Feiten

Mr. X behandelde voor klager verschillende zaken, waaronder het incasseren van een vordering op een debiteur. Mr. X zond diverse voorschotdeclaraties, die alle door klager zijn betaald. Nadat mr. X de vordering op de debiteur, ten belope van circa 23.000 gulden, had geïncasseerd, zond hij een einddeclaratie ten belope van circa 12.500 gulden. Klager verzoekt vervolgens mr. X om een specificatie, alsmede uitbetaling van het geïncasseerde bedrag zonder verrekening met het bedrag van de declaratie. Mr. X gaat op het verzoek tot specificatie niet in en betaalt ongeveer zes maanden later, na correspondentie met de deken, het verschil tussen het geïncasseerde bedrag en de slotdeclaratie.

Overwegingen van de raad

In de advocatuur is het algemeen aanvaard dat, wanneer de cliënt op grond van gehele of gedeeltelijke betwisting van de declaratie bezwaar maakt tegen de verrekening daarvan met hem toekomende gelden, de advocaat die gelden tot het beloop van het betwiste bedrag bij de deken deponereert. Verrekening mag zonder instemming van de cliënt niet plaatsvinden.

Mr. X heeft erkend dat klager niet had ingestemd met verrekening van de slotdeclaratie met het voor klager ontvangen bedrag. Evenwel hield mr. X niet alleen het bedrag van de declaratie onder zich doch ook de overige gelden, die in ieder geval aan klager toekwamen. Dit laatste bedrag had mr. X in ieder geval onverwijld aan klager moeten uitbetalen. Een eventuele betalingstoezegging van klager aan mr. X doet aan het in gedragsregel 28 lid 2 opgenomen vereiste, dat slechts verrekend mag worden indien de cliënt daarmee instemt, niet af.

Bij een correcte financiële afwikkeling tussen advocaat en cliënt geldt dat, als de cliënt specificatie van de declaratie vraagt, de advocaat deze dient te verstrekken. Mr. X heeft aan het herhaalde verzoek van klager om een specificatie eerst enige maanden na het eerste verzoek voldaan. Hiermede staat vast dat ook op dit punt verweerder ernstig tekort is geschoten.

Mr. X heeft gesteld dat hij van mening is dat, nu klager had toegezegd de declaratie te zullen betalen, hij daardoor niet meer de plicht had de declaratie te specificeren. Ook hier is de raad van oordeel dat wat ook moge zijn van de door mr. X gestelde en

Disciplinaire

Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit mr. A.G. Beets, mr. J.C.P. Ekering, mr. G.J. Kemper en mr. C.H.B. Winters.

door klager betwiste betalingstoezegging, dit in het geheel niet afdoet aan de in gedragsregel 27 onder lid 5 opgenomen verplichting dat de advocaat, indien een cliënt specificatie van de declaratie vraagt, deze dient te verstrekken.

Beslissing

De raad acht de klacht gegrond en legt ter zake verweerder op de maatregel van berisping.

Behandeling zaak door niet-advocaat

Behandeling van een zaak door een juridisch medewerker, niet zijnde advocaat, laakbaar?

- *Advocatenwet art. 46 (1.2. vereiste communicatie met de cliënt, 1.4. kwaliteit van de dienstverlening, 1.4.3. andere tekortkomingen)*
- *Gedragsregels 4, 38*

Hof van Discipline 20 oktober 2000, nr. 2996
(mrs. Van Erp Taalman Kip-Nieuwenkamp, Meeter, Van Griensven, Fleers en Hulleman)

Overwegingen van het hof

(...)

Het hof stelt voorop dat een advocaat die voor de behandeling van een aan hem toevertrouwde zaak een juridisch medewerker inschakelt, op zichzelf niet tuchtrechtelijk verwijtbaar handelt indien die behandeling geschiedt in overleg met hem en onder zijn supervisie. Een dergelijke werkwijze laat immers onverlet dat de advocaat verantwoordelijk is voor de wijze waarop de belangen van zijn cliënt worden behartigd en dat hij daarop ook (tuchtrechtelijk) kan worden aangesproken.

Aan het hof is niet gebleken dat mr. X, die door de Raad voor Rechtsbijstand als advocaat aan klager was toegevoegd, de behandeling van klagers zaken geheel aan mr. A [juridisch medewerker niet zijnde advocaat, bew.] heeft overgelaten in die zin dat hij, mr. X, daarbij niet als verantwoordelijk advocaat betrokken zou zijn geweest. De enkele omstandigheid dat tussen klager en mr. X niet of nauwelijks rechtstreeks contact is geweest doet daaraan op zichzelf niet af. Het hof komt dan ook tot de slotsom dat de juistheid van de aan de klacht ten grondslag liggende stelling dat klager niet door een advocaat, dat wil zeggen mr. X, is bijgestaan niet kan worden vastgesteld, zodat deze klacht bij gebrek aan feitelijke grondslag ongegrond dient te worden verklaard.

(...)

Volgt

Het Hof van Discipline vernietigt de beslissing van de Raad van Discipline voor zover daarbij (...) de klacht gegrond is verklaard en aan verweerder een maatregel is opgelegd; en in zoverre opnieuw recht doende: verklaart de klacht ongegrond.

Klacht niet en wel behandeld

De raad stelt vast dat de door klager bij de raad ingediende klacht niet in behandeling kan worden genomen nu deze niet volgens de wet bij de desbetreffende deken is ingediend.

- *Advocatenwet art. 46c lid 1*

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch 23 oktober 2000

(mrs. Koster-Vaags, De Bont, Luchtman, Paulussen en Peeters)

Klacht

Mr. X heeft in samenspraak met mr. A, curator in het faillissement van B, geen middel ongebruikt gelaten om klager te benadelen.

Mr. X heeft nagelaten aangifte te doen van fraude, valsheid in geschrifte en oplichting, crediteuren aan te spreken op paulianeus handelen en vorderingen onbeantwoord te laten [op vorderingen te antwoorden? – bew.].

Overwegingen van de raad

Klager heeft kennelijk ter onderbouwing van zijn verwijt te dezen gesteld dat mr. X stukken zou hebben vervalst. Hij verwijst naar een – gedeelte van een – brief d.d. 26 juli 1997 aan hem gericht en naar een ongetekende brief d.d. 16 augustus 1997, gericht aan B. Geenszins kan de raad uit het dossier noch uit de toelichting ter mondelinge behandeling door klager de conclusie trekken dat er ten aanzien van de genoemde brieven enig verwijt, van welke aard dan ook, aan mr. X kan worden gemaakt, terwijl van vervalsting van enig stuk niet is gebleken.

Noch in zijn verzetschrift noch in zijn toelichting ter mondelinge behandeling heeft klager feiten naar voren gebracht op grond waarvan zou moeten worden gesteld dat mr. X in samenspraak met mr. A geen middel ongebruikt heeft gelaten om klager te benadelen. Mr. X heeft namens zijn cliënt een uiteenzetting gegeven aan de curator, hetgeen mr. X in het kader van de behartiging van de belangen van zijn cliënt vrijstond. Dat klager een andere mening was toegedaan ten aanzien van de gebeurtenissen betreffende B doet daaraan niet af. Niet is gebleken dat mr. X nodeloos of op een toelaatbare wijze de belangen van klager heeft geschaad.

Ten aanzien van het tweede onderdeel van de klacht heeft de voorzitter terecht geoordeeld dat het niet mr. X is die tot taak had ten aanzien van de crediteuren te doen wat klager in dit onderdeel van de klacht stelt doch dat zulks een taak is van de curator in het faillissement van B.

Volgt als beslissing

De hierboven weergegeven vaststelling.

Noot

In deze zaak wijst de voorzitter van de raad de klacht af (art. 46g lid 1 Aw), waarna klager verzet doet. Vervolgens buigt de raad

beslissingen

Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het *Advocatenblad* zijn gepubliceerd zijn ook te vinden

op www.advocatenorde.nl en *BalieNet*

zich over de zaak, overweegt – materieel – dat de klacht in beide onderdelen ongegrond is, maar beslist vervolgens als hierboven weergegeven. De raad zegt dus de klacht niet in behandeling te kunnen nemen, maar doet dat feitelijk wel en geeft in zijn overwegingen een gemotiveerd oordeel ten aanzien van beide onderdelen van de klacht (ongegrond). Een merkwaardige uitkomst. Wat de raad mijns inziens had behoren te doen is de klacht, nadat klager deze in strijd met het bepaalde in art. 46c lid 1 Aw rechtstreeks bij de raad had ingediend, door te sturen naar de deken ter behandeling als bedoeld in de artt. 46 c en 46d Aw. Daarmee was klager op het rechte procedurele spoor gezet, hetgeen van de raad verwacht had mogen worden. De aanleiding voor de opvallende spagaat in de uitspraak van de raad in de verzetprocedure (een inhoudelijke beoordeling van de niet behoorlijk geïnstrueerde klacht, gevolgd door de beslissing dat de klacht niet in behandeling kan worden genomen) zou zich dan niet hebben voorgedaan. CHBW

Geen nadere informatie gegeven

De advocaat die een toevoeging aanvraagt en vervolgens, zonder zijn cliënt in te lichten, niet reageert op verzoeken van de Raad voor Rechtsbijstand om nadere informatie, handelt onbetamelijk. Grievende uitlatingen.

- *Advocatenwet art. 46 (1.2 vereiste communicatie met de cliënt; 1.5 vereiste van schriftelijke vastlegging; 2.1 wat in het algemeen niet betaamt).*
- *Gedragsregels 1, 8, 23, 31.*

Raad van Discipline Den Haag, 18 september 2000
(mrs. Robbers, Brouwer, Grootveld, Hengeveld en Vermeulen)

De klacht, het verweer:

Klager vraagt aan mr. X advies en bijstand met betrekking tot kinderalimentatie. Hij stelt aan mr. X de stukken ter hand die voor het aanvragen van een toevoeging noodzakelijk zijn, waarna mr. X een toevoeging vraagt. De Raad voor Rechtsbijstand laat daarop aan mr. X weten dat een bepaald stuk ontbreekt. Klager vraagt nadien enige malen aan mr. X hoe het met de toevoeging staat, mede omdat een verzoekschrift tot wijziging van de kinderalimentatie nog steeds niet is ingediend, waarop mr. X laat weten dat nog geen toevoeging is verstrekt. Vervolgens blijkt aan klager dat de raad nadere inlichtingen heeft gevraagd.

De klacht houdt in dat mr. X de zaak niet voortvarend genoeg heeft behandeld door op de afgifte van de toevoeging te wachten en door niet tijdig de daarvoor noodzakelijke gegevens aan de Raad voor Rechtsbijstand toe te zenden.

Het verweer van mr. X is dat hij met klager heeft besproken dat hij niet met de raad zou corresponderen, omdat het zijn ervaring is dat langdurig heen- en weerschrijven met de raad toch niet tot resultaat leidt.

Klager verwijt voorts aan mr. X dat hij zich discriminerend

heeft uitgelaten door over medewerkers van de Raad voor Rechtsbijstand te zeggen dat het net Joden zijn omdat zij elke vraag met een wedervraag beantwoorden en vervolgens aan klager te vragen of hij zelf Jood was. Mr. X betwist dat hij zich in die zin heeft uitgelaten en schrijft ter toelichting aan de deken: *'er is niet gesproken over Joden, allochtonen, asielzoekers en wat voor maatschappelijke problemen een mens maar kan verzinnen'*.

Overwegingen van de raad:

Het staat vast dat mr. X van de Raad voor Rechtsbijstand het verzoek heeft gekregen nadere financiële informatie te verstrekken over klager en dat hij aan dit verzoek geen gevolg heeft gegeven. Niet is komen vast te staan dat mr. X met klager heeft afgesproken dat hij aan dergelijke verzoeken van de Raad voor Rechtsbijstand geen gevolg zou geven. Zo'n afspraak is ook in strijd met de zorg die een advocaat dient te betrachten ten aanzien van een cliënt die op toevoeging kan procederen.

Mr. X heeft op de gebruikelijke wijze een toevoeging aangevraagd en aan klager niet schriftelijk bevestigd hoe hij zou handelen als de toevoeging (nog) niet zou worden afgegeven, op een zodanige wijze dat daarover geen misverstand kon ontstaan.

Een advocaat dient de mogelijkheden van het verkrijgen van een toevoeging voor een cliënt zorgvuldig te onderzoeken. Daartoe rekent de raad ook het verstrekken van de gevraagde informatie aan de Raad voor Rechtsbijstand. Dit onderdeel van de klacht is gegrond.

De raad acht voldoende aannemelijk dat verweerder zich sprekende over medewerkers van de Raad voor Rechtsbijstand op discriminerende wijze heeft uitgelaten over Joden. Zulks kan worden afgeleid uit de niet genoegzaam weersproken klacht van klager, de bevestiging van een medewerker van de Raad voor Rechtsbijstand dat mr. X zich in de gewraakte zin heeft uitgelaten maar ook uit de bewoordingen waarmee mr. X in zijn brief aan de deken schrijft. Het betaamt een advocaat niet zich in dergelijke bewoordingen over personen uit te laten.

Bij het opleggen van een maatregel neemt de raad de aard en de ernst van de verweten gedragingen in aanmerking alsmede het feit dat mr. X eerder voor een vergelijkbare klachtwaardige gedraging door de raad is berispt.

Beslissing

Verklaart de klacht in beide onderdelen gegrond en schorst mr. X in de uitoefening van de praktijk voor de duur van twee weken.

Zelfstandigheid publiekrechtelijk orgaan

B en W van een gemeente kunnen niet namens een muziekschool, die een zelfstandig publiekrechtelijk orgaan is, klagen.

- Advocatenwet art. 46 (6. tuchtprocesrecht)

Raad van Discipline Arnhem 9 oktober 2000
(mrs. Van der Hulst, Borkhuis, Bosma,
Breuning ten Cate en Knüppe)

Feiten

B en W van een gemeente, klager, verwijten mr. X dat hij zich met de behartiging van tegenstrijdige belangen heeft belast omdat hij zowel de belangen van een docente van de muziekschool in een arbeidsrechtelijk geschil met de muziekschool heeft behartigd als advies heeft uitgebracht aan de muziekschool over de opheffing van de muziekschool. Voor dat laatste advies heeft het dagelijks bestuur van de muziekschool zich tot mr. X gewend toen de muziekschool er al mee bekend was dat mr. X de belangen van de docente in het arbeidsgeschil behartigde en namens haar een bezwaarschrift had ingediend tegen een voorgenomen besluit om haar te ontslaan.

Overwegingen van de raad

Klager kan niet vereenzelvigd worden met de muziekschool. De muziekschool is een zelfstandig publiekrechtelijk orgaan, dat niet wezenlijk verschilt van een besloten vennootschap of een naamloze vennootschap, zodat voor de verhoudingen binnen het dagelijks bestuur van een publiekrechtelijk orgaan aansluiting gezocht kan worden bij de verhoudingen binnen het bestuur van een vennootschap. Ook een minderheidsaandeelhouder heeft financiële belangen binnen de vennootschap en zal zich moeten neerleggen bij meerderheidsbesluiten van het bestuur van de vennootschap zonder daartegen zelf iets te kunnen ondernemen. Dit betekent dat slechts het dagelijks bestuur bezwaar zou kunnen maken tegen de verweten handelwijze, hetgeen het dagelijks bestuur niet heeft gedaan. De raad beoordeelt klager derhalve bij gebrek aan voldoende belang niet ontvankelijk in zijn klacht.

Volgt

Niet-ontvankelijkverklaring van klager.

Verrekenen alleen met instemming cliënt

Verrekening van geïncasseerde gelden met een openstaande declaratie mag alleen plaatsvinden met instemming van de cliënt. De advocaat dient een specificatie van zijn declaratie te verstrekken wanneer daarom wordt gevraagd.

- Advocatenwet art. 46 (1.4.3.1. financiële verhouding)
- Gedragsregels 27, 28

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch 23 oktober 2000
(mrs. Mertens-Steeghs, Martens,
Lucassen, Paulussen en Van Dooren)

Feiten

Mr. X behandelde voor klager verschillende zaken, waaronder het incasseren van een vordering op een debiteur. Mr. X zond diverse voorschotdeclaraties, die alle door klager zijn betaald. Nadat mr. X de vordering op de debiteur, ten belope van circa 23.000 gulden, had geïncasseerd, zond hij een einddeclaratie ten belope van circa 12.500 gulden. Klager verzoekt vervolgens mr. X om een specificatie, alsmede uitbetaling van het geïncasseerde bedrag zonder verrekening met het bedrag van de declaratie. Mr. X gaat op het verzoek tot specificatie niet in en betaalt ongeveer zes maanden later, na correspondentie met de deken, het verschil tussen het geïncasseerde bedrag en de slotdeclaratie.

Overwegingen van de raad

In de advocatuur is het algemeen aanvaard dat, wanneer de cliënt op grond van gehele of gedeeltelijke betwisting van de declaratie bezwaar maakt tegen de verrekening daarvan met hem toekomende gelden, de advocaat die gelden tot het beloop van het betwiste bedrag bij de deken deponereert. Verrekening mag zonder instemming van de cliënt niet plaatsvinden.

Mr. X heeft erkend dat klager niet had ingestemd met verrekening van de slotdeclaratie met het voor klager ontvangen bedrag. Evenwel hield mr. X niet alleen het bedrag van de declaratie onder zich doch ook de overige gelden, die in ieder geval aan klager toekwamen. Dit laatste bedrag had mr. X in ieder geval onverwijld aan klager moeten uitbetalen. Een eventuele betalingstoezegging van klager aan mr. X doet aan het in gedragsregel 28 lid 2 opgenomen vereiste, dat slechts verrekend mag worden indien de cliënt daarmee instemt, niet af.

Bij een correcte financiële afwikkeling tussen advocaat en cliënt geldt dat, als de cliënt specificatie van de declaratie vraagt, de advocaat deze dient te verstrekken. Mr. X heeft aan het herhaalde verzoek van klager om een specificatie eerst enige maanden na het eerste verzoek voldaan. Hiermede staat vast dat ook op dit punt verweerder ernstig tekort is geschoten.

Mr. X heeft gesteld dat hij van mening is dat, nu klager had toegezegd de declaratie te zullen betalen, hij daardoor niet meer de plicht had de declaratie te specificeren. Ook hier is de raad van oordeel dat wat ook moge zijn van de door mr. X gestelde en

Disciplinaire

Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit mr. A.G. Beets, mr. J.C.P. Ekering, mr. G.J. Kemper en mr. C.H.B. Winters.

door klager betwiste betalingstoezegging, dit in het geheel niet afdoet aan de in gedragsregel 27 onder lid 5 opgenomen verplichting dat de advocaat, indien een cliënt specificatie van de declaratie vraagt, deze dient te verstrekken.

Beslissing

De raad acht de klacht gegrond en legt ter zake verweerder op de maatregel van berisping.

Behandeling zaak door niet-advocaat

Behandeling van een zaak door een juridisch medewerker, niet zijnde advocaat, laakbaar?

- *Advocatenwet art. 46 (1.2. vereiste communicatie met de cliënt, 1.4. kwaliteit van de dienstverlening, 1.4.3. andere tekortkomingen)*
- *Gedragsregels 4, 38*

Hof van Discipline 20 oktober 2000, nr. 2996
(mrs. Van Erp Taalman Kip-Nieuwenkamp, Meeter, Van Griensven, Fleers en Hulleman)

Overwegingen van het hof

(...)

Het hof stelt voorop dat een advocaat die voor de behandeling van een aan hem toevertrouwde zaak een juridisch medewerker inschakelt, op zichzelf niet tuchtrechtelijk verwijtbaar handelt indien die behandeling geschiedt in overleg met hem en onder zijn supervisie. Een dergelijke werkwijze laat immers onverlet dat de advocaat verantwoordelijk is voor de wijze waarop de belangen van zijn cliënt worden behartigd en dat hij daarop ook (tuchtrechtelijk) kan worden aangesproken.

Aan het hof is niet gebleken dat mr. X, die door de Raad voor Rechtsbijstand als advocaat aan klager was toegevoegd, de behandeling van klagers zaken geheel aan mr. A [juridisch medewerker niet zijnde advocaat, bew.] heeft overgelaten in die zin dat hij, mr. X, daarbij niet als verantwoordelijk advocaat betrokken zou zijn geweest. De enkele omstandigheid dat tussen klager en mr. X niet of nauwelijks rechtstreeks contact is geweest doet daaraan op zichzelf niet af. Het hof komt dan ook tot de slotsom dat de juistheid van de aan de klacht ten grondslag liggende stelling dat klager niet door een advocaat, dat wil zeggen mr. X, is bijgestaan niet kan worden vastgesteld, zodat deze klacht bij gebrek aan feitelijke grondslag ongegrond dient te worden verklaard.

(...)

Volgt

Het Hof van Discipline vernietigt de beslissing van de Raad van Discipline voor zover daarbij (...) de klacht gegrond is verklaard en aan verweerder een maatregel is opgelegd; en in zoverre opnieuw recht doende: verklaart de klacht ongegrond.

Klacht niet en wel behandeld

De raad stelt vast dat de door klager bij de raad ingediende klacht niet in behandeling kan worden genomen nu deze niet volgens de wet bij de desbetreffende deken is ingediend.

- *Advocatenwet art. 46c lid 1*

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch 23 oktober 2000

(mrs. Koster-Vaags, De Bont, Luchtman, Paulussen en Peeters)

Klacht

Mr. X heeft in samenspraak met mr. A, curator in het faillissement van B, geen middel ongebruikt gelaten om klager te benadelen.

Mr. X heeft nagelaten aangifte te doen van fraude, valsheid in geschrifte en oplichting, crediteuren aan te spreken op paulianeus handelen en vorderingen onbeantwoord te laten [op vorderingen te antwoorden? – bew.].

Overwegingen van de raad

Klager heeft kennelijk ter onderbouwing van zijn verwijt te dezen gesteld dat mr. X stukken zou hebben vervalst. Hij verwijst naar een – gedeelte van een – brief d.d. 26 juli 1997 aan hem gericht en naar een ongetekende brief d.d. 16 augustus 1997, gericht aan B. Geenszins kan de raad uit het dossier noch uit de toelichting ter mondelinge behandeling door klager de conclusie trekken dat er ten aanzien van de genoemde brieven enig verwijt, van welke aard dan ook, aan mr. X kan worden gemaakt, terwijl van vervalsting van enig stuk niet is gebleken.

Noch in zijn verzetschrift noch in zijn toelichting ter mondelinge behandeling heeft klager feiten naar voren gebracht op grond waarvan zou moeten worden gesteld dat mr. X in samenspraak met mr. A geen middel ongebruikt heeft gelaten om klager te benadelen. Mr. X heeft namens zijn cliënt een uiteenzetting gegeven aan de curator, hetgeen mr. X in het kader van de behartiging van de belangen van zijn cliënt vrijstond. Dat klager een andere mening was toegedaan ten aanzien van de gebeurtenissen betreffende B doet daaraan niet af. Niet is gebleken dat mr. X nodeloos of op een toelaatbare wijze de belangen van klager heeft geschaad.

Ten aanzien van het tweede onderdeel van de klacht heeft de voorzitter terecht geoordeeld dat het niet mr. X is die tot taak had ten aanzien van de crediteuren te doen wat klager in dit onderdeel van de klacht stelt doch dat zulks een taak is van de curator in het faillissement van B.

Volgt als beslissing

De hierboven weergegeven vaststelling.

Noot

In deze zaak wijst de voorzitter van de raad de klacht af (art. 46g lid 1 Aw), waarna klager verzet doet. Vervolgens buigt de raad

beslissingen

Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het *Advocatenblad* zijn gepubliceerd zijn ook te vinden

op www.advocatenorde.nl en *BalieNet*

zich over de zaak, overweegt – materieel – dat de klacht in beide onderdelen ongegrond is, maar beslist vervolgens als hierboven weergegeven. De raad zegt dus de klacht niet in behandeling te kunnen nemen, maar doet dat feitelijk wel en geeft in zijn overwegingen een gemotiveerd oordeel ten aanzien van beide onderdelen van de klacht (ongegrond). Een merkwaardige uitkomst. Wat de raad mijns inziens had behoren te doen is de klacht, nadat klager deze in strijd met het bepaalde in art. 46c lid 1 Aw rechtstreeks bij de raad had ingediend, door te sturen naar de deken ter behandeling als bedoeld in de artt. 46 c en 46d Aw. Daarmee was klager op het rechte procedurele spoor gezet, hetgeen van de raad verwacht had mogen worden. De aanleiding voor de opvallende spagaat in de uitspraak van de raad in de verzetprocedure (een inhoudelijke beoordeling van de niet behoorlijk geïnstrueerde klacht, gevolgd door de beslissing dat de klacht niet in behandeling kan worden genomen) zou zich dan niet hebben voorgedaan. CHBW

Geen nadere informatie gegeven

De advocaat die een toevoeging aanvraagt en vervolgens, zonder zijn cliënt in te lichten, niet reageert op verzoeken van de Raad voor Rechtsbijstand om nadere informatie, handelt onbetamelijk. Grievende uitlatingen.

- *Advocatenwet art. 46 (1.2 vereiste communicatie met de cliënt; 1.5 vereiste van schriftelijke vastlegging; 2.1 wat in het algemeen niet betaamt).*
- *Gedragsregels 1, 8, 23, 31.*

Raad van Discipline Den Haag, 18 september 2000
(mrs. Robbers, Brouwer, Grootveld, Hengeveld en Vermeulen)

De klacht, het verweer:

Klager vraagt aan mr. X advies en bijstand met betrekking tot kinderalimentatie. Hij stelt aan mr. X de stukken ter hand die voor het aanvragen van een toevoeging noodzakelijk zijn, waarna mr. X een toevoeging vraagt. De Raad voor Rechtsbijstand laat daarop aan mr. X weten dat een bepaald stuk ontbreekt. Klager vraagt nadien enige malen aan mr. X hoe het met de toevoeging staat, mede omdat een verzoekschrift tot wijziging van de kinderalimentatie nog steeds niet is ingediend, waarop mr. X laat weten dat nog geen toevoeging is verstrekt. Vervolgens blijkt aan klager dat de raad nadere inlichtingen heeft gevraagd.

De klacht houdt in dat mr. X de zaak niet voortvarend genoeg heeft behandeld door op de afgifte van de toevoeging te wachten en door niet tijdig de daarvoor noodzakelijke gegevens aan de Raad voor Rechtsbijstand toe te zenden.

Het verweer van mr. X is dat hij met klager heeft besproken dat hij niet met de raad zou corresponderen, omdat het zijn ervaring is dat langdurig heen- en weerschrijven met de raad toch niet tot resultaat leidt.

Klager verwijt voorts aan mr. X dat hij zich discriminerend

heeft uitgelaten door over medewerkers van de Raad voor Rechtsbijstand te zeggen dat het net Joden zijn omdat zij elke vraag met een wedervraag beantwoorden en vervolgens aan klager te vragen of hij zelf Jood was. Mr. X betwist dat hij zich in die zin heeft uitgelaten en schrijft ter toelichting aan de deken: *'er is niet gesproken over Joden, allochtonen, asielzoekers en wat voor maatschappelijke problemen een mens maar kan verzinnen'*.

Overwegingen van de raad:

Het staat vast dat mr. X van de Raad voor Rechtsbijstand het verzoek heeft gekregen nadere financiële informatie te verstrekken over klager en dat hij aan dit verzoek geen gevolg heeft gegeven. Niet is komen vast te staan dat mr. X met klager heeft afgesproken dat hij aan dergelijke verzoeken van de Raad voor Rechtsbijstand geen gevolg zou geven. Zo'n afspraak is ook in strijd met de zorg die een advocaat dient te betrachten ten aanzien van een cliënt die op toevoeging kan procederen.

Mr. X heeft op de gebruikelijke wijze een toevoeging aangevraagd en aan klager niet schriftelijk bevestigd hoe hij zou handelen als de toevoeging (nog) niet zou worden afgegeven, op een zodanige wijze dat daarover geen misverstand kon ontstaan.

Een advocaat dient de mogelijkheden van het verkrijgen van een toevoeging voor een cliënt zorgvuldig te onderzoeken. Daartoe rekent de raad ook het verstrekken van de gevraagde informatie aan de Raad voor Rechtsbijstand. Dit onderdeel van de klacht is gegrond.

De raad acht voldoende aannemelijk dat verweerder zich sprekende over medewerkers van de Raad voor Rechtsbijstand op discriminerende wijze heeft uitgelaten over Joden. Zulks kan worden afgeleid uit de niet genoegzaam weersproken klacht van klager, de bevestiging van een medewerker van de Raad voor Rechtsbijstand dat mr. X zich in de gewraakte zin heeft uitgelaten maar ook uit de bewoordingen waarmee mr. X in zijn brief aan de deken schrijft. Het betaamt een advocaat niet zich in dergelijke bewoordingen over personen uit te laten.

Bij het opleggen van een maatregel neemt de raad de aard en de ernst van de verweten gedragingen in aanmerking alsmede het feit dat mr. X eerder voor een vergelijkbare klachtwaardige gedraging door de raad is berispt.

Beslissing

Verklaart de klacht in beide onderdelen gegrond en schorst mr. X in de uitoefening van de praktijk voor de duur van twee weken.

Vertrouwelijkheid confraternele correspondentie

In het algemeen geldt dat op brieven en andere mededelingen van de ene advocaat aan de andere advocaat in rechte geen beroep mag worden gedaan, tenzij het belang van de cliënt dit bepaaldelijk vordert, in welk laatste geval de advocaat met de advocaat van de wederpartij daarover overleg voert.

De strekking van deze regel gaat echter niet zover dat het de advocaat niet vrij staat om te verwijzen (bew.: in een pleitnota) naar feiten en omstandigheden die in bedoelde correspondentie zijn vermeld.

Inherent daaraan is dat in voorkomend geval wordt verwezen naar de lezing die een partij van de feiten of omstandigheden geeft. Uit de door de klager aangehaalde opmerkingen van mr. X volgt naar het oordeel van de raad niet dat mr. X op ongeoorloofde wijze heeft verwezen naar de gevoerde correspondentie.

- Advocatenwet, art. 46 (5.1 regels die betrekking hebben op de juridische strijd)
- Gedragsregel 12

Raad van Discipline 's-Gravenhage, 2 oktober 2000

(mrs. Robbers, Baas, Claassen, Grootveld en Van Nispen tot Sevenaer)

Onbetamelijk honorariumvoorstel

Voorstel van een advocaat voor een aanzienlijk aanvullend honorarium, onder omstandigheden van het geval niet betamelijk.

- Advocatenwet art. 46 (1.4.3.1 financiële verhouding)
- Gedragsregel 23 lid 1

Raad van Discipline 's-Gravenhage

(mrs. Robbers, Baas, Claassen, Eschauzier en Van Nispen tot Sevenaer)

Feiten

Mr. X heeft klager gedurende enkele jaren in meerdere geschillen bijgestaan. Aanvankelijk heeft mr. X in overleg met klager een uurtarief toegepast van f 435 voor zijn eigen werkzaamheden en van f 250 voor werkzaamheden van een kantoorgenoot van mr. X, later heeft mr. X met klager een uurtarief afgesproken van f 290. Op basis van die afspraken heeft mr. X 11 declaraties aan klager toegestuurd. Vervolgens komt aan de orde een minnelijke regeling betreffende de overdracht van een door klager gehouden aandelenpakket aan de wederpartij. Daarvoor had een Waarderingscommissie dat pakket aandelen gewaardeerd op f 5.000.000. In het kader van een minnelijke overname van het aandelenpakket schrijft mr. X aan klager dat hij steeds gedeclareerd heeft op basis van de gemaakte afspraken, terwijl hij gezien de omvang en complexiteit van de zaak alsmede een aantal andere factoren aanzienlijk meer dan het dubbele daarvan in rekening had kunnen brengen. Mr. X voorziet een goede afloop van de

minnelijke regeling over de overname van het aandelenpakket en hij stelt voor omdat hij in feite de gehele regie, advisering en begeleiding van nagenoeg alle werkzaamheden voor zijn rekening heeft genomen hem naast de betaling van zijn declaraties een bedrag te voldoen van 2,5% van de door de tegenpartij te betalen koopsom en 5% algemene kantoorkosten daarover, beide te vermeerderen met BTW. Klager reageert niet op deze brief. Daarna komt de minnelijke regeling tot stand over de overname van het aandelenpakket voor een overnamesom van f 3.000.000. Onder verwijzing naar zijn eerdere brief stuurt mr. X vervolgens aan klager een extra declaratie van f 75.000 excl. BTW aan honorarium en f 3.750 excl. BTW wegens verschotten. Klager maakt bezwaar tegen deze declaratie van mr. X en trekt alle opdrachten aan mr. X in. In zijn reactie wijst mr. X er onder meer op dat zijn bewuste brief slechts een voorstel inhield en dat nu klager daarop niet gereageerd had, bij hem de indruk was ontstaan dat klager zich met dat voorstel kon verenigen. Vervolgens trekt mr. X de litigieuze declaratie in.

Klager verwijt mr. X dat hij zijn voorstel voor de extra declaratie heeft gedaan op een moment dat er een vorm van overeenstemming leek aan te komen, welk moment voor klager het meest kwetsbare moment van de onderhandelingen was.

Overwegingen van de raad

Uit de stukken en het verhandelde ter zitting leidt de raad af dat het voorstel van mr. X werd gedaan in een voor klager spannende en onzekere periode. Duidelijk is geworden dat, nadat de Waarderingscommissie zijn advies had gegeven, de wederpartijen te kennen hebben gegeven het oordeel van de Commissie niet te accepteren en daarover, zonedig nog vele jaren, te gaan procederen. Tevens is in die periode al gesproken over een minnelijke regeling, zij het dat het uiteindelijke bedrag van f 3.000.000 nog niet genoemd was. Dat een minnelijke regeling in discussie was gekomen, blijkt uit een brief van mr. X.

De raad is van oordeel dat mr. X, door onder genoemde omstandigheden zijn voorstel voor een hoe dan ook aanzienlijk aanvullend honorarium te doen, te zeer afbreuk heeft gedaan aan de vertrouwensbasis voor de relatie met klager. Mr. X heeft aldus doende niet gehandeld zoals een behoorlijk advocaat betaamt. Onvoldoende acht de raad het verweer van mr. X dat hij slechts een voorstel aan klager heeft gedaan en dat hij zijn latere declaratie heeft ingetrokken nadat hem was gebleken van de bezwaren van klager. Het voorstel was, gelet op de gedetailleerde uitwerking ervan, niet zo vrijblijvend als mr. X heeft betoogd. De raad heeft begrip voor het feit dat klager destijds in eerste instantie niet op het voorstel heeft gereageerd.

Volgt

Gegronde verklaring van de klacht zonder oplegging van een maatregel.